

כל הזכויות שמורות

ליקט וערך בס"ד : מאיר רינדורף.

הארות והערות ניתן למסור בטל' 0544-235839

וכן מי שמעונין בשק יתקשר למס' הנ"ל ובעז"ה אמציא לו

המחבר

הדפס

עמוד

חלק א

א: הקדמה קצרה _____ ג

ב: מקורות לבישת השק _____ ד

ג: ממה עשוי השק _____ ו

ד: אופן לבישת השק _____ ו

ה: מעלת לבישת השק _____ י"א

ו: צבע השק ^{הוא צבע} _____ ל"ב

ז: תיקון השק _____ ל"ה

חלק ב'

ליקוטיי שמן ששון" הלכות, הנהגות, מנהגים, ומוסר

מהרב ששון בכ"ר משה "פרסיאדו" זלה"ה.

ראש ישיבת "בית אל" העשירי מחבר ספרי "שמן ששון"

ה' חלקים _____ מ"א

חלק ג'

"הדרך העולה בית אל" בענין גילוי

מקום קבורת כמה מחכמי בית אל _____ קט"ו

הסכמה

ממורי ורבי עטרת ראשי הרה"ג המקובל האלהי הרב תדהר אילון שליט"א ראש ישיבת "שמן ששון", בעל ספרי "עץ התדהר" על כל ענפיו, החכם השלם נין ונכד לרבינו בעל השמן ששון זיע"א ורבינו החיד"א זיע"א.

יום ה' כ"ג אדר התשס"ו :

ב"ה "עץ התדהר"
כולל "שמן ששון"
ללימוד הקבלה

אביר יעקב - מיקוד 90622

הנה כבוד הרב החשוב מאיר ריינדורף שליט"א :

זה כבר כמה שנים שכבודו זכה להיכנס במעין החכמה בלימוד תורת האריז"ל הרש"ש ומפרשיהם, ימים כלילות, ומכיון בסידור הרש"ש כל ימות השנה וגם תיקון חצות ויחודים, מתבונן חוקר ומתקן בעבודה מתוך עמל ויגיעות וזכינו שכבודו לומד איתנו בב' הכוללים "שמן ששון" ו"שמואל הנביא". והנה עתה בידו לברך על המוגמר ספר יקר הערך

"פתחת שקי ותאזרני שמחה"

העוסק בתיקון השק והאפר מיוסד על אדני פז שמונה שערים דרבנו האריז"ל הקדוש, הרש"ש הקדוש, חכמי בית אל יכב"ץ, ראשית חכמה, וספרי חסידות.

וקונטרס "ליקוטי שמן ששון" לקט הנהגות הלכות מוסר והשגות, מכתבי מורנו ורבינו השמן ששון זי"ע.

ובטוחני שיהיו סיוע ועזר למכונים ולדורשי חכמת האמת ותבוא ברכה לביתם.

מתוך שנות הכרותינו ולימודינו זכיתי לראות יגיעותיך באהבה רבה ודבקות נפלאה במלאכת הקודש תורת הקבלה כדרך חיים.

וגם טרחתו המרובה להשיג שק מנוצת עיזים לזכות הרבים לתיקון הנורא,

על כן באתי על החתום בשמחה רבה ואהבה לחזק ידך, ושיפוצו מעיינותיך חוצה וה' ית' יהא בעזרך לחדש עוד חידושים נפלאים וספרים רבים לש"ש וקירוב הגאולה, ותזכה ללמוד וללמד וכו' ויהיו מחשבותיך ודבריך ומעשיך לשם שמים ולהיות כמעין המתגבר ומזכה הרבים, ותזכו לעוד בנים ובנות וכולם יראי ה' חושבי שמו יושבים באוהלה של תורה בכל חלקי הפרד"ס ובעיקר בתורת הסוד לש"ש, אורך ימים ושנות חיים טובים בריאים ומאושרים בשמחה ודבקות לעבודתו ית'.

אוהבך ידידך הדו"ש וטובתך תכה"י.

מצפה לגאולה
תדהר אילון אזולאי

הסכמה

מהרה"ג המקובל הגדול הרב בניהו שמואלי שליט"א

מזכה הרבים ראש ישיבת ק"ק "נהר שלום" פה ירושלים תובב"א

Yeshivat Hamekubalim "NAHAR SHALOM"
for the studies of Niglah & Nistar
in honour of the famous late
Rabbi SHALOM SHARABI o.b.m.
Founded by the late Pious
Rabbi MORDECHAI SHARABBI o.b.m.

בס"ד ישיבת המקובלים "נהר שלום"

ללימוד הגולה וחוסתו

הקדש ע"ש חרש"ש זצ"ל

נוסד ע"י הרה"צ המקובל האלקי

כמהר"ר מרדכי שרעבי זצוק"ל

Date תאריך

כ"ג תמוז ה'תשס"ו

הא"צ

ראני אלונת אברהם ב"ר משה שמואל ונחום
צאו קושרה ליקולי העולם. שיהיה ב"ה
הרב המלך יהודה אבי חנה ב"ר אברהם
ומהר"ר קהל ה' האלון. המצוינות בענין
הן יארי שאלה מצדו. וכן אברהם ב"ר משה
חסידי ירהם צלם אצלי אלהם אלוהי אברהם
אברהם הענין הנה ואפי' כי זה אצלי אלהם אברהם
ואברהם קהל וכן סיפור אלה הנקרא אברהם אברהם
הנה אלהם ל' שאלן הכהן אברהם ב"ר אברהם
כל אברהם קהל חיה אברהם המהר"ר אברהם ב"ר
אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם

מס' צמותה 05-019-876

טל: 02-6241622

סוכנות הישיבה: רח' שילה 6, ת.ד. 6097 ירושלים.

הסכמה
מהרה"ג המקובל הגדול הרב יחיאל פישל אייזנבך שליט"א
ראש ישיבת המקובלים ק"ק חסידים "שער השמים"
פה ירושלים תובב"א

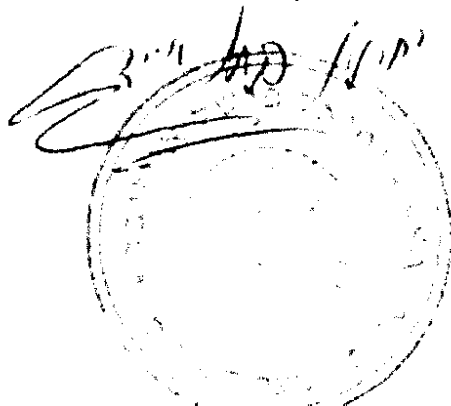
ז"ל רבינו הגדול רבי יצחק אייזיק
 ז"ל רבינו הגדול רבי יצחק אייזיק
 Founded 1908 by the late
 Grand Rabbi Ch.J.L. Averbach

71 RASHE ST. POB 193 JERUSALEM 91001 ירושלים 193, ק"ק חסידים
 טל' 02-5381677 TEL 02-5381677 פקס 02-5381656 FAX

ישיבת הרבנים המקובלים
שער השמים
 SHAAR HASHAMAIM

הנה כבוד הרב החשוב רבי מאיר ריינדורף שליט"א הביא ספרו ספר
 "פתחתי שקי ותאזרני שמחה" ונלוה אליו קונטרס ליקוטי "שמן ששון",
 והוא לתועלת הלומדים בענין השק ומעלתו, וסידר בו תיקון "השק
 והאפר" עפ"י כונות הרש"ש זיע"א, וגם ביאורים בחסידות ובקבלה וכן
 ליקוטים מוסר והנהגות מהרב בעל השמן ששון זיע"א וניכר עמלו וגם
 הסיעתא דשמיא שהיתה לו בעריכת שני הספרים אלו בטוב טעם ודעת
 והנני לברכו שיזכה לעשות עוד חיבורים כהנה וכהנה לאקמא שכינתא
 מעפרא ולעשות נחת רוח לאבינו שבשמים ולהרבות ידיעות בתורתנו
 הקדושה. ונזכה לגאולה שלימה אכי"ר

וע"ז באתי עה"ח יחיאל פישל אייזנבך
 ערב חג מתן תורתנו שבועות תשס"ו

הקדמה קצרה.

חשבנו לעורר מעט מענין תיקון גדול ונשגב בסוד לבישת השק. ראשיתו מצינו באבותינו הקדושים שנאמר ביעקב אבינו "וישם שק במתניו" (במד"ר פי' וישב פי' פ"ד) וכן במרדכי היהודי "וילבש שק ואפר". וכן באחאב, יורם, ולכל אורך ספרי הנביאים וגם במשה רבינו נאמר "לבש שק ונתעטף בשק ונתפלש בעפר ועמד בתפילה ובתחנונים לפני המקום..". (מד"ר ברכה) וכן בגמרא עד למרן רבינו האר"י ז"ל שגילה סודות נפלאים אודות תיקון זה. ובעזרת השם בסיעתא דשמיא נפרט מעלותיו ואופן התיקונים הנעשים על ידו לאקמא שכינתא מעפרא ולקירוב הגאולה בב"א.

מקורות בתנ"ך ללבישת השק.

ספר בראשית פרק לו פסוק לד

ויקרע יעקב שמלתיו וישם *שק* במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים :

ספר מלכים א פרק כא פסוק כז

ויהי כשמע אחאב את הדברים האלה ויקרע בגדיו וישם *שק* על בשרו ויצום

ספר ישעיה פרק ג פסוק כד

מחגרת *שק* כי תחת יפי :

ספר ישעיה פרק טו פסוק ג

בחוצתיו חגרו *שק* על גגותיה וברחבתיה כלה יליל ירד בבכי :

ספר ישעיה פרק כב פסוק יב

ויקרא אדני יהוה צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרחה ולחגור
שק :

ספר ירמיה פרק ו פסוק כו

בת עמי חגרי *שק* והתפלשי באפר אבל יחיד עשי לך מספד תמרורים כי
פתאם יבא

ספר ירמיה פרק מח פסוק לו

כי כל ראש קרחה וכל זקן גרעה על כל ידים גדדת ועל מתנים *שק* :

ספר יואל פרק א פסוק ח

אלי כבתולה חגרת *שק* על בעל נעוריה :

ספר עמוס פרק ח פסוק י

והפכתי חגיכם לאבל וכל שיריכם לקינה והעליתי על כל מתנים *שק*
ועל כל ראש

ספר יונה פרק ג פסוק ו

ויגע הדבר אל מלך נינוה ויקם מכסאו ויעבר אדרתו מעליו ויכס *שק*.

ספר תהילים פרק לה פסוק יג

ואני בחלותם לבושי *שק* עניתי בצום נפשי ותפלתי על חיקי תשוב:

ספר תהילים פרק סט פסוק יב

ואתנה לבושי *שק* ואהי להם למשל:

ספר איוב פרק טז פסוק טו

שק תפרתי עלי גלדי ועללתי בעפר קרני:

ספר אסתר פרק ד פסוק א

ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו וילבש *שק* ואפר ויבוא עד לפני שער המלך כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק.

ספר אסתר פרק ד פסוק ג

ובכי ומספד *שק* ואפר יצע לרבים:

רלב"ג מלכים א פרק כא פסוק כז ד"ה (כז)

וישם שק על בשרו ויצום - ר"ל שלבש בגדי שק שהם עשויים משער קשה והתענה ושכב בלילה בבגדי שק והלך בנחת כאבל וכמנודה או ירצה באמרו ויהלך אט שכבר הלך בסתר שלא יראוהו

רלב"ג איוב פרק יז פסוק טז ד"ה ביאור דברי אמר זה כנגד המכות והמכאובות אשר חלו בו, יפרצני השם פרץ על פני פרץ ר"ל מכה אחר מכה ירוץ עלי כגבור להכות אותי בכח ובתוקף מכות רבות על מה שהוגלד ממכותי תפרתי שק שהוא בגד קשה והנה הוא מכאיב ומצער אותי מאד ועוללתי ראשי בעפר ואפר וכל זה מרוב היגון כי בסיבת היגון יחגרו האנשים שק ויעלו עפר על ראשם, פני נמלאו חומר ולכלוך.

עד כאן הבאנו מעט מהמקורות שמצאנו בענין זה.

ממה עשוי השק ?

והנה רבים חושבים כי לוקחים שק של קמח או תבואה מן השוק ומתכסים בו, ולא כן הוא, ונבאר זאת בארוכה, הנה מצינו (בשבת דכ"ז ע"א, תוס' ד"ה ונוצה) ז"ל דהשק הוי משער של עיזים וההוא מקרי שער ולא נוצה, ומן הדק דאיקרי נוצה עושים בגדים ולא שק עכ"ל. ועיין (שבת דף ע"ו.) וברש"י שם בד"ה הבגד והשק, וז"ל (חידושי אגדות שבת דף נ"ו ע"ב) בערוך, ערך נתן פירוש אחר למה קורין אותו נתן דצוציתא, שהיה לו חלוק של שיער של עיזים ששורטין את בשרו שיהא לו כפרה שהיה בעל תשובה עכ"ל. וז"ל (הרע"ב במס' ערלה פ"ג מ"ג) וגבי שער תנא שק דהכי אורחיה, מכל הלין מפורש דהשק הוא משערות עיזים, ואין להקשות (מגמ' תענית דט"ו ע"א) למה מתכסים בשקים, א"ר חייא בר אבא לומר הרי אנו חשובים כבהמה, וכתב רש"י דמשער של בהמה נינהו מנוצה של עיזים. עכ"ל הריא"ז מרגליות בספרו "קומי רוני".

אופן לבישת השק.

בענין זה מצאנו חילוקים רבים ולהלן נביא כמה דעות. כתב הבן איש חי בספר רב פעלים חלק ב קוני' סוד ישרים סימן ח' וז"ל: לאהובינו הרב הכולל מהרש"א נר"ו יחיה לעד אכ"ר. (תשובה לרב שמעון אגסי ז"ל) מה ששאלת אם לבישת השק הוא צריך להיות רק על הבשר ממש, או אפילו ע"ג החלוק נמי שפיר דמי. **תשובה.** לבישת השק ודאי הוא רק על הבשר, אב"א קרא דכתיב במלכים א' ס"י כ"א, וישם שק על בשרו ויצום וכו' וכן במלכים ב' ס"י וא"ו, וירא העם והנה השק על בשרו מבית, ותרוויהו הוו עבדי לבישת השק לתיקון ולכפרה. ואב"א סברא שצריך שירגיש גופו צער מלבישתו שיהיו שערות השק עוקצים את בשרו, ואם ע"ג חלוקו מה הרגשה יש לגופו מן השק והרי הוא כאילו אינו. ועוד תיקון השק ותיקון האפר דמיין להדדי,

והתם מפורש שצריך להניח האפר במקום הנחת תפילין שאין חוצץ בינו לבשר, וכן מפורש בדברי רז"ל בגמרא בתענית דף י"ד, אר"א אין אדם חשוב רשאי לחגור שק על בשרו, אלא אם כן נענה כיהורם בן אחאב שנאמר ויהי כשמוע המלך וכו', והנה השק על בשרו מבית ע"ש.

ומה ששאלת אם די לכסות הגוף בלבד עד רישי ירכין, ואם צריך לכסות גם המרפק או סגי עד רוחב רישי כתפין לבד שהוא כמו מלבוש שקורין בערבית צדריי אלא שהיא ארוכה גם עוד שאלת מה ענין חגירת השק האמורה במקרא בכמה מקומות, וכן מ"ש גבי יעקב אע"ה וישם שק במתניו, אם היה כפשוטה דהיינו כמין אזור ממש, או דלמא הכוונה כיון שלובש שק על בשרו מבפנים אז כשחוגר אח"כ אזורו מבחוץ נקרא ע"כ חוגר שק עכ"ד.

תשובה. הנה השק לובשים אותו על חצי העליון של הגוף עד רישי ירכין ששם המתנים, ומ"ש ויחגור שק במתניו, וכן חגרו שקים, וכן ולקרח ולחגור שק, וכן ועל כל מתניים שק, וכיוצא בזה במקראות הטעם הוא מפני שהשק מגיע סופו עד המתניים, ושם בסופו חוגר עליו זה השובש ברצועה כדי שיהיה דבק על בשרו בחוזק שאז ירגיש בצער לבישתו יותר וגם שיהיו נוגעים צדדי השק זב"ז לכסות כל בשרו דמאחר שהוא פתוח לכן קושרו ברצועה בעבור זאת, ולכך נאמר בו לשון חגורה מפני שצריך לחגור אותו ברצועה, או בד"א כדי שיהא חגור על בשרו סביב כאשר אמרנו, וגם עוד נזכר בו המתניים מפני שמגיע עד המתניים, ושם תהיה חגורתו: לכן תמצא גבי ישעיה הנביא ע"ה, כתוב בספר ישעיה ס"י כ' שא"ל השי"ת לך ופתחת השק מעל מתנך, ותרגם יונתן ופתחת שקא בחרצך, ופירש רש"י ז"ל ופתחת כמו מפותחות פיתוחי חותם לחגור שק בדוחק על בשרו כדי שתראה חקיקה בבשרו מעל מתניך למעלה ממתניך עכ"ל. ומלשון רש"י ז"ל הנ"ז אתה למד כאשר כתבתי, דלבישת השק הוא בחצי העליון של הגוף ומגיע סופו עד המתנים, ורד"ק ז"ל פירש שא"ל שיפתח אותו השק שיהיה על בשרו ועל מתניו וכו' ע"ש.

ואשר כתבת אם צריך גם המרפק והזרועות או סגי עד רישי כתפין לבד, לא ברירה לי האי מילתא, ומשום ספיקא בעי למעבד הכי לכסות גם המרפק שמניח בו תפילין, אבל לכסות גם הזרוע אינו צריך והכי מסתברא בודאי: ומה שכתבת שדאית להרב **אמת ליעקב** ז"ל במע' השין מבו"ש אות ד' שדן הרב המחבר מדעתו שצריך להיות השק משערות לבנות, וכתבת שמדברי רבנו ז"ל בשער רוה"ק דף ח' לא משמע הכי, יפה כונתה, דהכי מפורש שם בדף ח' ע"ב בד"ה עוד כשחוטא האדם גורם למנוע אותם ת' קוצי וכו' מלהאיר אל הקדושה והאירו אל הקליפה הנקראת שק וכו' עי"ש. וכונתו כאשר ח"ו מאירים לקלי' נקראים שחורות ועי"י התשובה שאז יאירו למקומם וכו' נקראים לבנים, ועיין בבקשה שסידר רבינו הרש"ש בתיקון השק והאפר, והביאה בספר אמת ליעקב דף קי"ו. ועיין מ"ש שם, והשי"ת יאיר עיננו בתורתו אכי"ר. עכ"ל.

ומאידך מצינו במגן אברהם דעה שונה המגן אברהם בסעיף ב' וז"ל: מתכסים בשקים-לומר הרי אנו חשובים לפניך כבהמה ופירש"י שקים הם משער בהמה מנוצה של עיזים עכ"ל ונ"ל דלא בא אלא לפרש דסתם שק ה"פ כמ"ש התוס' בשבת כ"ז אבל באמת יכולים להתכסות אף בשאר שקים דמ"מ נמשל כבהמות נדמו שדרך לכסות בהמה בשק ולכנ"ל דיכסה אותו למעלה על הבגדים.

והריא"ז מרגליות כתב בספרו "קומי רוני" לגבי ענין זה והנה כיצד לובשין אותו, או על בגדיו, או על גופו בשרו ממש, ואיזה מין לבוש הוא, הנה מצינו ליעקב אע"ה שכתוב וישם שק במתניו. וכן (בישעי' מ"ח ל"ז) ועל מתנים שק, שוב מצינו שהוא כעין חגורה (יואל א' ח') כבתולה חגורת שק (בישעיה ג' כ"ד) מחגרת שק. שוב מצינו שהוא כעין לבוש (אסתר ד' א') וילבש שק ואפר. ואסתר חשבה שאין לו בגדים ולפיכך תשלח בגדים למרדכי (בתהילים ס"ט י"ב) ואתנה לבושי שק (שם ל"ה)

י"ג) בחלותם לבושי שק. שוב מצינו שהוא כעין מכסה עליון (בד"ה א' כ"א) ויפל דוד והזקנים מכוסים בשקים. (ביונה ג' ו') ויעבר אדרתו מעליו ויכס שק (בישעיה נ' ג') ושק אשים כסותם. וכ"כ במדרש תהילים בפסוק ואני בחלותם לבושי שק, וכשהם חולים אני מתפלל עליהם ומתכסה שק עכ"ל, וכן (בתענית דכ"ג ע"ב) רבי יונה כי הוה מצטרך עלמא למטרא הוה קאי בדוכתא עמיקתא, דכתיב ממעמקים, ומכסי בשקא ובעי רחמי ואתי מטרא. ושוב מצינו (במדרש רבה ברכה) מה עשה משה, לבש שק ונתעטף בשק ונתפלש בעפר ועמד בתפילה ובתחנונים לפני המקום עד שנזדעזעו שמים וארץ וסדרי בראשית, וכ"כ (המג"א בהלכות תענית ס"י תקע"ט) דיכסה השק למעלה על הבגדים. ושוב מצינו ללבוש השק על גופו ובשרו ממש (במלכים א' כ"ב) וישם שק על בשרו. (שם ב' ו') והנה השק על בשרו, ועיין לעיל מה שכתב בשם הערוך, וכן (באיכה ב') חגרו שקים, מתרגם המתרגם קמרו סקים על בשריהון. וכ"כ (באוי"ח מהרא"ש) כי החסידים הראשונים רוב ימיהם היו מתאבלים ומתענים ולובשים שק על בשרם תמיד על החורבן ועל הגלות.

ופעיה"ק ראיתי מחכמי המקובלים הספרדים שיש בידם מנהגים הישנים, שעושים השק מחתיכת אריגת שער עיזים, ורוחבו כרוחב ג' או ד' טפחים, ואורכו מקיף וסובב כל הגוף, ויש שלובשים אותו על המתנים ככתוב בכונת השק ויש שלובשים אותו לפעמים על הבגדים כמ"ש לעיל בשם המג"א. וכשלובשים אותו דרך תשובה לובשים אותו תחת כל בגדיו, היינו על גופו בשרו ממש. עד שנעשה בשרו וגופו חידודין חידודין, עכ"ל. וכן שמענו מאחד מתלמידי החכמים שזכר בצעירותו את זקני התימנים מראש העין שהיה להם טלית גדול בצבע שחור שהביאו מתימן וזכר שזה היה דוקר מאד, וכשראה השק אמר לנו מזה החומר היו הטליתות של הזקנים וכשסיפרנו לו את מעלת השק הבין את מקור המנהג. אם כן ראינו דעות שונות בענין זה והבוחר יבחר

מעלת לבישת השק.

מתוך הספר "קומי רני" לריא"ז מרגליות זלה"ה.

פעיה"ק ירושלים מנהג להרבה אנשים ת"ח ומקובלים ללבוש שק ואפר על ראשם בעת אמירת תיקון חצות, וכן ראיתי למו"ר הגה"ק אלהי רבי חיים שאול דוויק הכהן זצוק"ל, שהוא וחביריו הקדושים לבשו שקים באמירת תיקון חצות, ובימי השובבי"ם ת"ת לבשו שקים לתיקוני ויחודי התשובה שעשו.

והנה מקור לבישת השק כתוב (במגילה דף ט"ז) וישב מרדכי, ששב לשקו ולתעניתו, וכן מצינו (במד"ר פ' וישב פרשה פ"ד) וז"ל וישם שק במתניו, א"ר איבו לפי שתפס יעקב אע"ה את השק, לפיכך אינו זו לא ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל הדורות, ואינו נוהג אלא בגדולים דוד אחאב יורם מרדכי עכ"ל. ועיי"ש בהגהות הרד"ל וז"ל ועיין בירושלמי תענית פ"ג אין אדם חשוב רשאי ללבוש שק אא"כ נענה כיהורם, ועיי"ש (ביפ"ת) דכתב אבל לקטנים מיחזי כיוהרא, כמ"ש בפי הכונס מי חשיבת לאיתאבולי על ירושלים, ואע"ג דגבי מרדכי כתיב שק ואפר יוצע לרבים, שאני הצעה מלבישה, ובחזית כתב שרוב אותו הדור היו צדיקים וניחא טפי עכ"ל. והנה רבים הרואים ויודעים דברי המדרש הנ"ל דכתב דאינו נוהג אלא "בגדולים" מונעים עצמם מלבישת השק שלא יהיה מיחזי כיוהרא, א"כ מנהג הזה הוא תמוה מאד, וכיצד אנחנו נוהגים ללבוש השק, ועיין (בתשובות הר"י הלוי כ"ב ס"י, ומהר"ם פדווה סי' ע"ז) דמנהג שהוא תמוה ראוי למצוא טעם להעמידו ועל מה סמכו, ואפשר ליישב עפ"י מ"ש (השלמי ציבור ד"ד, בשם הדבר שמואל סמ"ו) דכל דבר שהיא רק לתוספת קדושה אין בזה יוהרא עכ"ל. והנה יען דלבישת השק מכניע הקלי' כמ"ש לקמן בשם האר"י ז"ל ובודאי זה לעומת זה ונתוסף הקדושה, ובכן אין בזה משום יוהרא, ועוד א"ל עפ"י מ"ש שם הש"צ דכל דעביד גדר ופרישות בינו לבין קונו בצנעא ודאי אמרינן קדש עצמך במותר לך עכ"ל. והנה השובש השק תחת בגדיו או אפילו על בגדיו בביתו

בצנעא אין בזה משום יוהרא, וקדש עצמך במותר לך, ועוד א”ל עפ”י מ”ש בש”צ דהיכא דהוי צער ועינוי אין בו משום יוהרא, דמפורש בירושלמי ס”פ היה קורא ז”ל כל דבר שהוא של צער כל הרוצה לעשות עצמו יחיד עושה, ותע”ב עכ”ל. והנה מי שלובש השק על גופו ובשרו ממש ושערות השק עושין לו חידודין חדודין בבשרו ואין לך צער גדול מזה ובודאי מותר.

ועוד א”ל דאלו שאינם עוברים חצות לילה בשינה ועוסקים בתורה אחר חצות דהמה נקראים ונחשבים בשם ”גדולים” כמ”ש (רבינו האריז”ל בשעה”כ דנ”ד ע”א) וז”ל מי שעוסק בתורה אחר חצות לילה כמה כחו ”גדול” מאד עכ”ל, ומכ”ש יושבי ארה”ק כידוע מחז”ל הדר בארץ ישראל שרוי בלא עוון וכו’. והנה כח של השק (מד”ר אסתר) אמר מרדכי איני מזיז את השק עד שיעשה הקב”ה עמי נסים כמו שעשה לראשונים עכ”ל. אמר רבי חלבו כל מי שלובש שק ומתענה אינו מעבירו ממנו עד שתעשה בקשתו. וכתב (שם בהגהות הרד”ל) ראיתי כתוב בקש”ה אותיות בהש”ק עכ”ל. וכן מצינו בר”א המודעי היה לבוש בשקו ותעניתו ג’ שנים וחצי, ועי”ז לא היה יכול אדרייאנוס קיסר לכבוש את ביתר עד שהרגו בן כוזיבא ואח”כ נכבשה ביתר.

תפארת שלמה לר”ש הכהן מרדומסק.

ויקרע מרדכי את בגדיו וילבש שק ואפר-במד”ר וישב א”ר איבו לפי שתפס יעקב אבינו את השק, לפיכך איננו זו לא ממנו ולא מבניו.. ואינו נוהג אלא בבנ”א גדולים.. דוד, אחאב, מרדכי וכו’.

ויש להבין מה חטא יעקב אע”ה בלבישת השק הזה, הלא באמת סבור היה כי טרופ טורף יוסף ולמה לא יתאבל עליו, ואף אם חי הוא, מ”מ הוא בגלות ולמה לא יבקש עליו להצילו.

אך כבר נתבאר באריז"ל רמז שק המורה על ד' מאות איש של עשו שהם הקלי' והחיצו' בסוד ר"ע עי"ן גי' שק שצריך לבטלם ולסמא עיניהם לבל יתאחזו בקדושה, והוא סוד אור מקיף דמלבושים סוד החשמ"ל להגן מן החיצונים.

ויש בענין זה ב' בחינות-א. ע"י ירידת אור עליון גדול למטה לא יכל הסט"א לסבול האור ונתבטל, כמו שהיה במצרים במכת בכורות.

ב. ע"י עלית העולמות למעלה והסט"א נחש הכרוך בעקב רוצה ג"כ לעלות ואז יורד שלהוביתא דאשא ומורידה לנוק' דתהום רבא, כמו בע"ש אחר חצות ע"י עלית העולמות וכו', משא"כ ביו"ט הוא בחי' אי-ירידת בחי' קדש-הארת אבא למטה.

והוא ענין הבדלה במוצ"ש, כשחוזר הכל למקומו ומוריד עמו המשכת קדושה מלמעלה, רוצים הסט"א להאחז, ואז מבדילים אותם ע"י מאורי האש שירדו בנוק' דתהום רבא.

וכן באדם ב' אופנים להרחקת החיצונים-או ע"י אור מקיף דלבושים שהם מסך המבדיל, כמו שבת, או ע"י שק – לסמא עיניהם ע"י קירובם לאור- בחי' יו"ט.

והנה כששמעה אסתר כי קרע מרדכי את בגדיו, שלחה בגדים להלבישו ולהסיר שקו כו' וכי לא הבינה שבכוונה קרע מרדכי את בגדיו ומה לו בבגדים אחרים. אך זה היה הויכוח ביניהם, דהיא חשבה להלבישו בסוד הלבושים, בסוד החשמ"ל, לבל יוכלו החיצונים לאחז בקדושה כי ראתה כי עת רעה היא אבל מרדכי ידע את כל אשר נעשה, כי אין מועיל אופן זה לבטל הגזירה, לכך לקח אופן הב' – לקרב אותם אליו- אל האור הגדול שבו, וקרע את בגדיו המקיפין ולבש ש"ק וקירבם אליו ועי"כ ביטלם.

ספר המדות לרבנו נחמן מברסלב ערך המתקת דין סי' פ"ה

הצום ושק הם סגולה לבטל גזרה.

נפש יוסף-בדרך הפרד"ס עפ"י פרושי האריז"ל וגוריו לר' יוסף מורדוך
וכמו ששבו הדור של מרדכי ואסתר בתשובה שלימה בצום ובכי ומספד
ושק ואפר כמו כן עתה בגלות הארוך המר הזה מצוה לשוב בתשובה
בצום. דהיינו שיש מנהג ליראי ה' להתענות ג' צומות בחדש אדר זכר
לתענית אסתר להתיש כוחו של עמלק. וכן יש סגולה נפלאה ללבוש שק
בימים האלו, וכמ"ש בח"י והוא תיקון נפלא, וכמ"ש אצלי בקונטרס
סדר הלימוד לימי הפורים. וע"ש כיצד יהיה לבישת השק ובמ"ש
מוהרש"ש זלה"ה בסדר תיקון חצות הנמצא אצלינו בכת"י, ועיין מה
שכתבנו בפי' וישב. וכמו שקבלו ישראל את התורה בימי הפורים, כמ"ש
לעיל והדת נתנה בשושן הבירה, כמו כן ראוי לעסוק בתורה ביתר שאת
בימי הפורים מבשאר ימות השנה, ואזי ע"י התשובה והתענית ועסק
התורה נזכה להתיש כחו של עמלק וכל גונדא דחימה ואזי יהיה שמו
שלם וכסאו שלם ואז יבוא משיח צדקנו ב"ב אכ"ר.

"ויקרא יעקב שמלותיו וישם שק במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים"
איתא במדרש (פ"ד) וז"ל: אמר רבי איבו לפי שתפש אבינו יעקב את
השק לפיכך אינו זו לא ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל
הדורות, ואינו נוהג אלא בבני אדם גדולים, דוד-שנאמר ויפל דוד
והזקנים מכוסים בשקים. אחאב-וישם שק על בשרו. יורם-וירא העם
והנה השק על בשרו מבית. מרדכי-וילבש שק ואפר. עכ"ל בגדולים
המדרש, וי"ל מ"ש ר' איבו שאינו נוהג אלא בגדולים והלא השק הוא
אחד מתיקוני התשובה וכל מי שרוצה לובשו וכן מצינו באנשי נינוה

שלבשו שקים מקטנם ועד גדולם ואפי' הבהמות כמ"ש הכתוב ויקראו צום וילבשו שקים האדם והבהמה וכו'.

ויובן עמ"ש הרב והביא דבריו הרב יעקב צמח זלה"ה (בספר ענייני שמות וכינויים מערת שין). וז"ל: "שק דע כי יש למעלה ברישא דאריך אותה חיוורתיה דרישא והיא הוי"ה אחד דע"ב וד' יודין שבה עולה ת' שקל כסף והם סוד תיקונים דחיוורתא דשערין ונימין, והנה בקליפה הוא עשו איש שעיר ות' איש, ויום שהאדם עושה תשובה בשק ממשיך כח משערות הנז' מת' שקל כסף ומשק נעשה בד בא"ת ב"ש בסוד כתונת בד קדש ילבש ושק הם ב' אותיות מבד קדש" עכ"ל ועיין בעץ חיים. (שער א"א פרק ה' ו' ז' ח') ובמבוא שערים (דס"ח ע"ב ודס"ט ע"א) שכתב שם שצריך לבישת השק ממתנים ולמטה.

והנה יעקב אבינו ידע כל זה וישם שק במתניו ודייק הכתוב במתניו ולא בשאר הגוף להורות אל המשכת האורות מהד' נימין דאחורי כתפין, ובזה יובן מ"ש רבינו יונה ע"ה וז"ל שצריך הבעל תשובה ללבוש שק ויעשה אותו בארבע כנפות וילבשו על בשרו ממתנים ועד ירכיים יהיה, ובזה יובן כונת רבי איבו דהן אמת דכל אדם יוכל ללבוש שק אפילו בהמות כאשר מצינו באנשי נינוה מ"מ המשכת הארת החיוורתא והנימין זה אינו יכול כל אדם להמשיך אלא צריך שיהיה אדם גדול בתורה ובמצות כיעקב אבינו או כדוד שכל ישראל כלולים בו וכ"כ יורם ואחאב וכן מרדכי שהיה שורש נשמתו מיסוד אבא כמ"ש הרב בדרושי פורים. אבל באומות העולם או בבני אדם שאינם גדולים אפילו שלובשים השק אין בידם כח להמשיך המשכה הנז' כמ"ש, ובזה נבוא לכוונת הפסוק ויקרא יעקב ס"ת ע"ב רמז לד' יודין שבו כל אחד כלול מעשר הם ת' כמנין שק כמ"ש לעיל, שמלותיו וישם ס"ת מ"ו רמז אל מילוי דע"ב שמשם ע"ב הוא המקור לכל הייג נימין וייג חיוורתא, ש"ק במתניו ויתאב"ל ע"ל בניו ימייס רביי"ס הנה אלו הז' תיבות שק

במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים ס”ת בגימטריא יעקב ע”ב בהסיר שני כולליו מיעקב ע”ב, והרמז שכיון יעקב אבינו להמשיך משם ע”ב שהוא שורש הנימין והחיוורתא, ובפסוק זה יש מ”ה אותיות רמז לשם מ”ה שהוא בת”ת מידה של יעקב, גם יש בו י”א תיבות רמז להכנעת י”א קליפין ע”י לבישת השק כי כל כונת הצדיקים בעולם הזה הוא להכניע הי”א קליפין כמ”ש הרב בכונת פיטום הקטורת, ודו”ק. עכ”ל

משנת-חסידיים, ענף-התשובה.

וכל אלו הימים כנגד השין של תשובה ילבש שק על בשרו לבטל הר”ת שלו שהוא שנאה קנאה ויכוין שמספרו ת’ שבלבישתו מתיש הארבע מאות איש דעשו שהם ת’ שערות דסמאל שבחטאו נתגברו ודרך נקבי השק מאירים הת’ שקל כסף דחורתי דא”א וחוזר משק דשערות לכתנת בד קודש. ג כיצד שק בא”ת ב”ש הוא בד וש”ק הם אותיות ק”ש דקדש והדלת היא ארבע יודין דע”ב כל א’ כלול מעשר ועשר מעשר שעולים ת’ שהם עצמם הם ארבע מאות חירותי דא”א האמורים. כנגד הויו של תשובה יניח האפר על מצחו כדכתיב שק ואפר ויכוין בכונת האפר דתיקון חצות.

יוסיפון פ’ ע”ח

ובימי חזקיהו מלך יהודה בבוא סנחריב מלך אשור ויחרף את מקדש ה’ ובהיגבר זדון לבו וגאוותו, במה הושכל ! לא במלחמה כי אם בתפילה, כי קם חזקיהו ויעדה עדי התפילה. כי תחת המגן לבש שק ותחת הכובע אפר ותחת חיצים תפילות. ותעלה התפילה במקום אשר לא יעלה שם חץ ושמונים וחמשה אלף פגרים החללים ספרנו וההורג לא ראינו. עכ”ל

פלא יועץ-ערך שק ד' תרי"ג

ענין לבישת שק על בשרו, הוא טוב ומועיל מאד לכלא פשע ולהתם חטאת ולקיבול תפילות וסודו רם ונישא, עיין בספר הקדוש ראשית חכמה. הנה כי כן, מי האיש אשר כל מגמתו לתקן את נפשו ולעשות נחת

רוח ליוצרו, יעשה ויכין לעצמו כמין בגד קטן ללובשו תחת בגדיו בעת אמירת תיקון חצות ובעת שהוא שופך שיחה, דורש סליחה. ולא יתעצל מלהפשיט ולחזור וללבוש, ולא יחוש מפני הצינה בימות החורף, כי הכל כאין נגד התועלת ונגד אהבת הבורא יתברך שמו.

שלי"ה הקדוש מסכת ראש השנה

שק הואיל ואתא לידי אימא ביה מילתא. זה לשון הראשית חכמה (שער התשובה פ"ג אות נ"ד): עוד לתשובה צריך שק, וכן אמר דוד המלך ע"ה (תהילים ס"ט י"ב) "ואתנה לבושי שק" ובראשית רבה (פפ"ד סי"ט פסיקתא דרב כהנא כ"ה) אמרו רבותינו ז"ל בפסוק (בראשית לז' כ"ט) "וישב ראובן אל הבור" והיכן היה, רבי אליעזר ורבי יהושוע, רבי אליעזר אומר, עסק בשקו ותעניתו, כשנפנה הלך והציץ לאותו הבור, הדא הוא דכתיב "וישב ראובן אל הבור" רבי יהושוע אומר וכו'.. אמר לו הקדוש ברוך הוא, מעולם לא חטא אדם לפני ועשה תשובה (הגהה חטא בעשה) ואתה פתחת בתשובה תחלה, חייך שבן בנך עומד ופותח בתשובה ואיזה, זה הושע שנאמר (הושע י"ד ב) "שובה ישראל עד ה' אלוהיך". ודברי רבי אליעזר מוסכמים בזוהר (ח"א דף קפ"ה ע"ד) הרי שהתשובה היא בתענית ושק.

ואני שמעתי מהמקובלים, כי שק עולה ד' מאות, והענין הוא כי יש בקליפה ד' מאות כתות, שעליהם נאמר בעשו (בראשית ל"ב ו') "וארבע מאות איש עמו" ויש למעלה ד' עולמות של רחמים, כדפירשו בריש האדרא (דף קכ"ח ע"ב) ובלבישת השק זוכה להכפות ד' מאות דסטרא אחרא, ולזכות לעולם הבא לארבע מאות עלמין דכסופא, שהם נקראים

"ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר" ועוד שמעתי כי נרמז בשם מ"ב בשם האחרון "שקו צית" צית לשון תרגום שמיעה והכונה כי השק גורם שמיעת התפלה וזהו ושק צית וכן שמע קולנו ר"ת שק.

ומורי ע"ה (פרדס רימונים שער כ"ה שער התמורות פ"ו) כתב, במה שאמרו ברעיא מהימנא (ח"ג דף רכ"ז ע"א) שק ותבן הם הקליפות, וקש בהיפוך הוא שק, והכונה כי כיון שהבעל תשובה חטא ונמשך אחר הקליפה, ראוי שיעלה שק על בשרו, ובזה יכנע יצרו שהוא הקש. ואני אומר שהרי בגלות נאמר (ישעיה נ"א ג') "אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם" הרי הקדוש ברוך הוא שנאמר בו (מלכים א' ח' י"ד) "ואתה תשמע השמים" מתלבש בשק. ושכינה נאמר בה (יואל א' ח') "אזי כבתולה חגרת שק על בעל נעוריה" וכיון שזה בחטאו גרם להלבישם שק יותר על מה שהיה להם, הרי כשאנו חוטאים, מאריכין הגלות ממליכין השק שהוא העבד יותר מהראוי, וכן הנשמה כולה מתלבשת בשק שהוא הקלי, ולכן לתיקון השכינה ולתיקון נשמתו יעלה שק עליו ובפרט בימי צער ובכיה ראוי ללבוש שק. עכ"ל (ראשית חכמה) הרי שאין יפה לתשובה כלבישת השק. וסימנך השקיפה-השק יפה עוד היה נותן האר"י ז"ל סימן: "בד קדש ילבש" בד בא"ת ב"ש שק.

עוד כתבו תלמידי האר"י ז"ל ש"ק ואפ"ר עולים כמנין מילואים של הויה ושם אהיה שהם: ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן קס"א קמ"ג קנ"א עולים תרפ"ז, וכן עולה "ארץ ושמים" דאינון זעיר ונוקביה, כי על ידי זה יתיחדו זעיר ונוקביה כי בהכנעה דאלה מפזר הקליפות. ועל זה רמז (תהילים ס"ט י"א) "בזרוע עוז פזרת אויבך".

חסד לאברהם בסוד לבישת השק

דע כי השובש שק ומתפלל לפניו יתברך ושואל ממנו שאלתו קורעין לו גזר דינו ומבטלין כל גזר דין שבעולם בכח סגולת לבישת השק ואין תפלתו חוזרת ריקם. וכדי לאמת זה דע כי שק עולה ארבע מאות וזהו

סוד ארבע מאות כתות הטומאה שנבראו בעולם. ולזה ויירא יעקב מאד וגומר (בראשית לב ח') ולא נעלם מיעקב לבישת השק שהוא חוץ מגופו לשק"יו של עשו שהוא עורו, וזה סוד השקיפה ר"ל הש"ק יפ"ה וזמשי"ל.

החיד"א בספרו לב דוד פרק שישי

ואמנם תועלת התעניות, הוא תמורת היסורין הצריכין לבוא עליו, ולא עוד אלא כיון שמקבלם מדעתו ורצונו בידי עצמו, יום אחד של תענית, או של לבוש שק, או של כל מין סיגוף שמסגף את עצמו, מיקל מעליו חבילות של יסורין עכ"ל.

מגיד מישרים פרשת ויקהל

וילבש שק רמז להאי רע עין דסליק ארבע מאות, דסליק שק למירמז דההוא רע עין שליט עליה. ותו שק בא"ת ב"ש הוא ב"ד דמאן דלביש שק מכפר על חובוי כמא דמכפר האיש לבוש הבדים.

מגיד מישרים פרשת אמור

...ותסגף נפשך בכל האפשר ללבוש שק כל שני וחמישי ולהוריד דמעות, תמיד התחנן והתפלל לפני קונך שיכפר ה' עונותיך וחטאתך ופשעיך...

שיח יצחק חלק א' דרוש לשבת תשובה

פג) ואמר שק ואפר יציע, הוא ענין גדול, כי ידוע שהחוטא הוא אשר גרם להפסיד מלבוש הקדושה מעל נשמתו שהיתה מלובשת בו בבואה לעולם, שהוא נקרא מפי חכמי האמת חלוקא דרבנן, כתנות עור... .. (פד) ולבוש זה הוא הנקרא שק כידוע למשכילים שהוא לבושו של עש"ו ד' מאות כוחות של סמא"ל שהם ד' מאות איש של עשו, והוא הסט"א ונקרא שק"ר והר' הוא הרע עצמו ושק הוא הלבוש שלו והוא ג"כ סמא"ל ר"ע שא' שבתוכו הוא ניצוץ הקדושה א' של אמת המחיה אותו

ונשאר סמל קנאה המקנא עם ר"ע הנ"ל, וכאשר בעונותינו הרבים הנשמה נטרדת מהיכל ממ"ה הקב"ה, אז מתלבשת בלבוש הזה שהוא שק, כי אין לבוא לשער המלך בלבוש שק, והוא מנוצה של עיזים. וישעירים ירקדו שם" שהוא נקרא שעיר כידוע, ולכן כל החטאת של צבור רובם של שעירי עיזים. וכל בעל תשובה לעומת אשר שגרם שנשמתו יתלבש בלבוש שק הטמא הזה, ילבש הוא ג"כ על גופו שק, וכמו שהוריד לעפר נפשו.

הנהגות הצדיקים-מנהגים טובים וקדושים מרבי אברהם גאלנטי
ערב ר"ח כל העם מתענים אנשים ונשים ותלמידים ויש מקום שבו מתכנסים אותו היום ויושבים שם כל היום כולו בסליחות ותחנונים וידויים ומלקויות ויש מהם שמשים על בטנו אבן גדול דמיון סקילה ויש מי שמחנק בידיו בגרונו וכיוצא ויש מי שמשים עצמו תוך שק אחד ומסחבים אותו סביבות ב"ה.

הנהגות הצדיקים-מקובלי צפת שנת של"ז
יש חברים (חבורה) של בעלי תשובה שעושים תענית בשק ואפר ומלקות וד' מיתות ומתפללים בבכיה.

הנהגות הצדיקים-רבי חיים ויטאל
לקום בחצי הלילה ולעשות הסדר בשק ואפר ובכי גדול ובכונה כל אשר יוציא בשפתיו, ואח"כ יעסוק בתורה כל זמן שיוכל להיות בלי שינה ובלבד שחצי שעה קודם עלות השחר יתעורר לעסוק בתורה.
נגיד ומצוה לרבי יעקב צמח זלה"ה. דק"פ

ענין לבישת השק כבר ידעת כי יש למעלה ברישא דא"א אותם החיבורתא היורד עם ד' תיקוני שערין ונימין הנמשכים מאחורי כתפא דא"א עד רישא דזעיר אנפין ומהחבורתא הוא בסוד ארבע מאות שקל

כסף. והנה נמצא כי אלו השערות הם חופין על או”א כנודע. ואמנם כשהאדם חוטא אז גורם שאותם הד’ שכנגדם בקליפות יתגברו וכאן תלג חוור ושם הם סומקית כאדרת שער והנה שם באצילות הטומאה אין תיקון רק בזו”ן והם בסוד עשו ואשתו ולכן אלו השערות אשר כאן

בקדושה הם באו”א שהם דז”א שהוא עשו. ולכן כולו כאדרת שער אך יעקב איש חלק כי כבר נתקן כל האצילות ולכן סוד השערות אינם רק באו”א ויעקב נשאר איש חלק ואלו הם סוד ארבע מאות איש עמו שהם ארבע מאות שקל כסף.

ואמנם נצטוו להתגבר ולתקן גם כן למעלה ממנו לעלות עד א”א דיליה ולהמשיך משם סוד כמו שהם בקדושה ואל סוד זה רומז הכתוב אם תגביה כנשר ואם וגו’ משם אורידך נאם ה’. כי אם ח”ו יעלו אותו התיקון עד למעלה דאו”א דאצילות הטומאה יחרבו העולמות ולכן בשום אדם השק על מתניו אז גורם תשות כח באותה הת’ שערות כמנין ש”ק וכי השק נעשה מן השערות ואז גורם שאותם שערות העליונות כתלג חיור יאירו ואז אותם האורות שהם בתוכה ת’ שקל כסף שהם שמע קולינו ר”ת ש”ק (כי נרמז בשם מ”ב בשם אחרון. שקו”צית כי השק גורם שמיעת התפלה ולכם ש”ק וצי”ת בלשון תרגום הוא שמיעה ועיין בספר ר”ח שער התשובה פ”ג דף קל”א) ומקום חלק שבין נקבי השק יאירו דרך נקבי השק ויחזור השק לכן ת’ שקל כסף חוזרים להיות כתנת בד קדש, כיצד ב”ד בא”ת ב”ש שק והם שתי אותיות קדש וזהו בד קדש ואות ד’ יתירה בקדש הם סוד ד’ יודין עצמם העולים ש”ק. ת’ חוורתא כי שם ע”ב הוא מחוורתא ויש בו ד’ יודין וכל אחד כלול מעשר ועשר מעשר הרי ת’ כי במעשה המספר הוא הרבה.

אמת ליעקב מערכת השין.

שק סוד לבישת השק כמש"ה וישם שק במתניו הוא דהשק הוא שערות הנארגים ובתוכם יש נקבים שהם הלבנונית והחוורת דד' נימין דשערי וד' חוורת דרישא דא"א והם תי' עלמין הנקי ש"ק גי' תי' בסוד שקל עובר לסוחר יעש"ב, שם פ"ט. (א"ה מכאן אני דן שצריך שיהיה השק משערות לבנות ולא שחורות כיון שהוא רומז לשערות דא"א ונודע דשערות דא"א הם כתלג חיוור כן נלע"ד.

וכן מצינו בסדר תיקון המלקות, בסדר הסקילה בדף קכ"ג ע"ג, שכתב וז"ל סדר סקילה מלבישין אותו שק מכף רגל ועד קדקדו וסוקלין אותו וכו' ובסדר שריפה כתב מדליקין נר של שעה ומטיפין תחת השק על בשרו ג' או ד' טיפות עד שרואין שנרתע. ובסדר ההרג כתב בעודו מלובש השק משכיבים אותו בקרקע וסוחבין אותו ג' או ד' בחורים הולכה והובאה וכו'.

תשובת השק מתוך טהרת הקודש לר' אהרן ראטה זצוק"ל

הנה מובא מרבינו האר"י ז"ל תשובת השק. ועיקר השק, כנראה מרבינו האר"י ז"ל, הוא מה שנעשה משערות עיזים או שאר מיני שערות, אבל גם כל מיני שק הוא טוב, וילביש עצמו בשק על גופו, או אם אפשר טוב גם על חלוקו, ויאמר: יהי רצון שאתקן בזה מה שגרמתי בעונותי להלביש שק את שכינת עוזינו, וכן הלבשתי את נשמתי בלבוש שק, ויתוקן ויתכפר לי בזה הלבשת השק. ומה טוב שירבה בכי באמרו דברים הללו. עכ"ל.

וכן כתב לקמן: מובא בספרי התשובה, אם אדם יש לו איזה נגעים חס וחלילה גדולים או קטנים, או סתם שגופו מצטרך לחיכוך מצד הדמים או חלבים או המותרות שבגופו או איזה תולעים בגופו חס וחלילה, אז כשמונע עצמו מחיכוך מחמת סיגוף ותשובה הוא לכפרה גדולה נחשב, וזה גם תיקון לשמירת היסוד... והנה בכל פעם שמונע עצמו מחיכוך, אין

שום בריה יודעת מזה, רק הקדוש ברוך הוא לבדו, וזה מביא קדושה גדולה ונוראה על האדם עכ"ל (א"ה ונלע"ד שגם החיכוך של השק על בשרו נחשב כפרה גדולה מתי שמונע עצמו מחיכוך כנזכר).

טהרת הקודש הקדמון

ענינים המועילים להשגה

הראשון התענית בלבישת שק על בשרו. ובפרט אם יתענה ארבעים יום רצופים. ובלבישת שק יהיה כל הלילות לישן בו גם כן. ולשכוב שעה אחת מן הלילה על גבי הקרקע ממש. ולשים אבן מראשותיו ויכוין יו"ד ה"ה וא"ו ה"ה והוא סיגוף גדול ומועיל להשגת השלימות. וגם זה הדבר הוא תיקון לקרי כנודע ליודעי חן.

ערוגות הבושם פרשת לך לך

וזהו הנה עין ה' אל יראיו וגו' לחיותו ברעב. היינו לתקן העבודה של שק ותענית דשיתא ראובן היה עסוק בשקו ותעניתו, ויעקב היה עסוק בשקו ותעניתו, ועבודה זו זרקו להם בחזרה, מפני שעדיין לא תקנו לגמרי...

ספר דברי סופרים-ליקוטי אמרים אות ט"ז

ומרדכי גם כן לא היה מבורר אצלו עדיין דבר זה דקרקע עולם שאני וע"כ נאמר דלבש שק היינו לבוש גרוע וגס...ולבוש שק הוא בגד דוד המע"ה כמ"ש ב"ב קי"א.

ספר ישראל קדושים אות ט'

ומרדכי זכה לקדושה הרבה ע"י משתה א' דמסתמא גדר עצמו אז הרבה כפי היכולת ולקדושה מלמעלה בלבישת שק שע"י המשתה ב' ובקדושה בעוה"ב ע"י משתה אסתר שיצא בלבוש מלכות וגו' שגם בלבוש שלו היה דבוק במלכות שמים לגמרי.

ילקוט מעם לועז מגילת אסתר דף קלט

"ויקרע מרדכי את בגדיו " - באותה שעה קרע מרדכי את בגדיו קריעה של מת, מן הבגד העליון ועד הכותנת ופשט בגדיו ולבש שק ואפר על בשרו. ואע"פ שהיה לובש תמיד שק באבלות ירושלים, עכשיו לבש עוד שק ונשבע שלא יסיר השק עד שיוושעו ישראל. שמאחר שראה שהגזרה נגזרה בגלל אכילה ושתיה, שהמלך והמן ישבו לשתות, והבין שבא הדבר כעונש על מכירת יוסף שמכרוהו מתוך אכילה ושתיה, ובמכירה זו גרמו צער גדול כל כך לאביהם יעקב שקרע בגדיו ולבש שק, לכן ויקרע מרדכי את בגדיו וילבש שק ואפר.

וכן ביקש להזכיר זכות העקדה שהחשיב הקב"ה את יצחק כאילו אפרו מונח על גבי המזבח, וכן את זכות יעקב שלבש שק ואת זכותו של משה שהתפלל על ישראל בשעת צרתם, וכך עשה מרדכי.

וכן מצינו בדף קמ"ב- ועוד מלמדנו הכתוב שזה שלבש מרדכי שק ואפר לא היה כדי לעשות רושם על אסתר, אלא כך נהגו בכל מדינה ומדינה כי גדול היה הכאב והאבל.

ובמדרש פנים אחרים כתב שק ואפר יוצע לרבים שכל העם היו ישנים על השק.

ראשית חכמה – שער התשובה.

עוד לתשובה צריך שק, וכן אמר דוד המלך ע"ה (תהילים ס"ט י"ב) "ואתנה לבושי שק" ובראשית רבה (פסדר"כ כה.וע"י ב"ר פד, יט) אמרו רבותינו ז"ל בפסוק (בראשית ל"ז כ"ט) "וישב ראובן אל הבור" והיכן היה, רבי אליעזר ורבי יהושע, ר' אליעזר אומר, בשקו ותעניתו, כשנפנה, הלך והציץ לאותו הבור, הדא הוא דכתיב "וישב ראובן אל הבור" . ר' יהושע אומר, כל טרחות הבית היתה מושלכת עליו, וכיון שנפנה מטרחותו של בית, הלך והציץ לאותו הבור. הדא הוא דכתיב "וישב ראובן אל הבור" אמר לו הקב"ה מעולם לא חטא אדם לפני ועשה תשובה ואתה פתחת בתשובה תחלה. חייך, שבן בנך עומד ופותח

בתשובה תחלה. ואיזה זה הושע, שנאמר (הושע י"ד ב) "שובה ישראל עד ה' אלוהיך" ודברי ר' אליעזר הם מוסכמים בזוהר יותר (עיין זוהר וישב קפה). הרי שהתשובה היא בתענית ושק. ועוד שם (ב"ר פד, כ) אמר ר' אבהו, לפי שתפס יעקב אבינו את השק, לא זז מבניו ומבני בניו עד סוף

כל הדורות, ואינו נוהג אלא בבני אדם הגדולים. דוד-שנאמר "ויפל דוד והזקנים מכוסים בשקים" אחאב- "וישם שק על בשרו". יהורם- "וירא העם והנה השק על בשרו". מרדכי- "ולבש שק ואפר", עכ"ל. ועוד בב"ר (פ"ה א') בפסוק "ויהי בעת ההיא וירד יהודה" (בראשית ל"ח א') זה לשונו: ר' שמואל בר נחמני פתח "כי אנכי ידעתי את המחשבות" שבטים היו עסוקים במכירתו של יוסף, ויוסף היה עסוק בשקו ותעניתו, ראובן היה עסוק בשקו ותעניתו, ויעקב היה עסוק בשקו ותעניתו. עכ"ל.

ועוד במדרש (דב"ר י"א ט) אמרו ז"ל: כיון שראה משה שנחתם גזר דין, גזר עליו תענית ועג עוגה קטנה, ועמד בתוכה, ואמר: איני זז מכאן, עד שתבטל אותה גזירה, באותה שעה מה עשה משה- לבש שק ונתעטף שק, ונתפלש באפר, ועמד בתפלה ותחנונים לפני המקום, עד שנזדעזעו שמים וארץ וסדרי בראשית, עכ"ל לענינינו.

ועוד אמרו במדרש על פסוק: "ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו, ולא קבל" זה לשונו: אמר איני מזיז את השק, עד שיעשה הקב"ה עמי ניסים, כשעשה לראשונים. ביעקב כתיב: "וישם שק במתניו" ובאחאב- לא תלה לו ג' שנים, וכן ביורם, לא כלה שקו רעב משומרון. ואני שמעתי מהמקובלים, כי שק עולה ד' מאות, והענין כי יש בקליפות ד' מאות כתות, שעליהם נאמר בעשו: "וארבע מאות איש עמו" ויש למעלה ד' מאות עולמות של רחמים, כדפירשו בריש האדרא ובלבישת שק זה זכה להכפות ד' מאות דסטרא אחרא, ולזכות לעולם הבא לארבע מאה עלמין דכסופא, שהם נקראים "ד' מאות שקל כסף עובר לסוחר" ועוד שמעתי, כי נרמז בשם מ"ב בשם האחרון, שקוצי"ת

– צית בלשון תרגום הוא שמיעה, והכוונה כי השק גורם שמיעת התפלה, וכן : שמע קולנו-ר"ת שק.

ומורי ע"ה כתב (שער כ"ה שער התמורות פ"ו) במה שאמרו ברעיא מהימנא שקש ותבן הם הקליפות, וקש בהיפוך הוא שק, והכוונה כי כיון שבעל התשובה חטא ונמשך אחר הקליפה, ראוי שיעלה שק על בשרו ובזה יכניע יצרו שהוא הקש. ואני אומר, שהרי בגלות נאמר "אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם" הרי שהקב"ה שנאמר בו "ואתה תשמע השמים" מתלבש בשק, ושכינה נאמר בה "אלי כבתולה חגורת שק על בעל נעוריה" וכיון שזה בחטאו גרם להלבישם שק יותר על מה שהיה להם, שהרי כשאנו חוטאים, מאריכין הגלות וממליכין השק שהוא העבד יותר מן הראוי, וכן הנשמה כולה מתלבשת בשק שהיא הקליפה, ולכן לתיקון השכינה ולתיקון נשמתו, יעלה שק עליו, ובפרט בימי צער ובכיה ראוי ללבוש שק, והנה הטעם לקבלת היסורין ולצום ולבכי ולשק הוא, כי בעל תשובה, בחטאו פגם למעלה, והנה החשך ההוא תלוי במדות העליונות, ועל ידי קבלת הדין מטהר המדות העליונות מפגמים וחשכים, כי הדין והחשך ההוא ירד עליו, וזה ענין נלמד מאדם הראשון, כי כיון שידע מה שפגם קבל עליו גזירת הדין ונטהרו המדות העליונות. עד כאן לענינינו.

וכן מצינו לקמן באות ל"ט בענין תיקון הבא על אשת איש או על נערה מאורסה, בין התיקונים הנדרשים כתב וז"ל: וישכב על הארץ או על דף אחד בלא כר וכסת, כי אם בשבת ויום טוב ישכב על תבן וקש וכר תחת ראשו, כי יסיר רוחו הגסה, שבא ממנו התאוה, וחיי צער תהיה לו, וילבש שק על בשרו. עכ"ל לענינינו.

קב הישר-פרק צ"ח ע"י תקי"ז.

וזהו שכתוב (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע". רצה לומר, שידע תוכן הדבר, שהגזרה באה על ידי הפגם הגדול שפגמו בשכינה עבור שהיו ישראל

נהנין מסעודתו של אותו רשע ולכן: "וילבש מרדכי שק ואפר, ויזעק זעקה גדולה ומרה". "וילבש שק" לכפר על חטא זה ולהתיש כח של ארבע מאות איש, שהיו ארבע מאות איש עם עשו הרשע בבואו ליעקב אחיו, ולכן (בראשית לב, ח) "ויירא יעקב מאד" מפני ארבע מאות קליפות ומשחיתים שהיו עם עשו, ולכן לבש שק, כי שק הוא גימטריא

ארבע מאות, כדי להתיש כוחו של עשו הרשע. "וילבש שק" רמז להאי ר"ע עי"ן דסליק ארבע מאות דסליק שק. ומירמז דההוא ר"ע עי"ן שליט עליה. ותו, שק בא"ת ב"ש הוא ב"ד, דמאן דלביש שק מכפר על חובוי כמה דמכפר "האיש לבוש הבדים". והא ב"ד, בי"ת רמיז לתרי אמהן, ודלי"ת רמז לארבע רגלי המרכבה. ותו, ב"ד סליק שש [ג"י ו'] רמז לת"ת.

שלחן ערוך אורח חיים ס' תקעט ס"א.

בכל יום משבעה תעניות אחרונות של גשמים מתפללין על סדר זה מוציאין את התיבה לרחובה של עיר וכל העם מתקבצים ומתכסים בשקים ונותנים אפר מקלה על גבי התיבה ועל גבי ספר תורה כדי להגדיל הבכיה ...

המגן אברהם בסעיף ב'

מתכסים בשקים-לומר הרי אנו חשובים לפניך כבהמה ופירש"י שקים הם משער בהמה מנוצה של עיזים עכ"ל ונ"ל דלא בא אלא לפרש דסתם שק ה"פ כמ"ש התוס' בשבת כ"ז אבל באמת יכולים להתכסות אף בשאר שקים דמ"מ נמשל כבהמות נדמו שדרך לכסות בהמה בשק ולכנ"ל דיכסה אותו למעלה על הבגדים.

יסוד ושורש העבודה-שער הכולל

ואלו הדברים הצריכין לבעל תשובה: ראשונה, ישא ידיו ולבו לאל באמונה, ויעזוב רשע דרכו בחרטה גמורה, וזאת שנית להרבות להרבות ימי-טוהר במקוה, וכל המרבה לטהר הרי זה משובח, כי גדול מעלת הטהרה במקוה אף לטהורים, מה גם למי שהיה בדרך רחוקה טומאת חולאת עונותיו, ויסגף את עצמו בתענית, שק ואפר יוצע להתגולל בעפר קרנו, הכל כפי יכולתו, ולפני ה' ישפוך שיחו זו תפלה בבכיה, וירחוץ פניו בדמעות עיניו...עכ”ל לענינינו.

ספר רזיאל המלאך דף קנ”ה

שקו-צית טוב לאדם הלוּבש בגדי שק ואפר על ראשו ומזכיר שם זה ויתפלל, ומיד תפלתו היא נשמעת ונענה ואמריי אין אנו רשאים ללבוש שק אא”כ נענה כיורם בן אחאב המלך. וגם אמריי במדרש כמה יפה שק שמיד שהקב”ה רואה מיד פונה, וסוד זה תבין למה שק כל כך יפה ראה כי השקיפה אותיות שק-יפה וכן תמצא במרדכי שק ואפר יוצע לרבים וכן גבי אנשי נינוה וילבשו שקים, והבין זה הסוד כי גדול הוא.עכ”ל

גנזי המלך לרבי יעקב אבוחצירא

בראשית-ר”ת רפואת, ברית, ילבש, שק, אפר, תענית, בא לרמוז דהפוגם בברית צריך לעשות כל דבר שגורם לו הכנעה ושברון רוח ואין לך בזיון והכנעה כמו לבישת שק ושימת אפר דבזה נראה שנתבזה בעיני עצמו והתענית משברת כל תאותו והנאתו וזהו הגורם לו התיקון האמיתי ובא רמז ע”נ דרפואת הברית הוא תענית ולבישת שק ואפר.

מקורות באר"י ז"ל.

שער רוח הקודש-ד"ז ע"ב.

כונת השק מה ענינו וצרי' תחלה שתדע מה שנתבאר אצלנו באדרת נשא ד' קכ"ח ע"ב בענין רישא דא"א שיש שם י"ג נימין דשערי וי"ג חיוורתי ובו תבין ענין זה (א"ה עיין ע"ח ש י"ג פ"ה) והוא כי שם נתבאר כי כל אחד מאלו הי"ג נימין והי"ג חיוורתי נחלקי לשלושה חלקים והנה הארבעה חיוורתי עם ד' נימין דשערי הם נמשכי אחורי ריש' דא"א מפיו עד ריש' דז"א ונמצא כי אלו השערות הם מכסי' על או"א כנ"ז במקומו ושם ביארנו כי ד' נימין וד' חיוורתי אלו הם בחי' ד' יודיין שיש בהוי"ה

אחת של ע"ב דמילוי יודיין וכל אחת כלולה מעשר פעמים עשר הרי הם ת' שהם בגי' ש"ק והנה הנימין הם השערות עצמם של הד' נימין והחלל שבין נקבי השק הוא בחי' ד' חוורתי והם כדמיון נייר חלק לבן ועליו כתובי' האותיות השחורות שהם השערות ואמנם שם ברישא דאריך הם לבני' כתלג חיוור ויש כנגדם בקלי' של עולם האצי' ת' אחרים והם סומקי' ונקרא אדרת שער של עשו אדמוני כמו שהודעתך כי בקלי' של עולם האצי' לא נתקנו רק הקלי' שהם כנגד זו"ן שהם בחי' עשו הרשע ואשתו (א"ה עיין בע"ח ש' מ"ח פ"ג) אבל באו"א דקלי' דאצי' לא היה בחי' תיקון פרי' רק בחי' נקודות ע"ד מה שהי' באותם מלכין קדמאין קודם שנתקנו וכבר ידעת כי בקדושה הוצרכו ענין השערות כי כל זה הוא לצורך תיקון להמעיט האור שימשך דרך צינורות השערות בדקות גדול ויוכלו התחתוני' לקבל האור ולא יתבטלו וימותו כבתחלה ואמני' ענין אלו השערות שהם מכלל ענין לא נמצא בקלי' דאצי' שכנגד או"א רק במה שהוא כנגד זו"ן והם עשו ואשתו ומה שהיו השערות בקדושה באו"א היו בקלי' דזו"ן ולכן יצא עשו כלו כאדרת שער אדמוני אבל יעקב שהוא ז"א שבקדושה היה איש חלק כי כבר נתקן כל האצי' ולכן בחי' השערות אינם אלא באו"א ויעקב נשאר איש חלק ואלו הם סוד וארבע

מאות איש עמו שהם תמורת ת' הנז' אשר נקראים ת' שקל כסף והנה הקלי' רצתה להתגבר ולהתקן ג"כ עד למעלה בקלי' שכנגד א"א ואו"א דאצי' ולהמשיך משם בחי' שערות כמו שהם בקדושה וזש"ה "אם הגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך נאם ה" כי אם ח"ו יהיה תיקון זה גם בקלי' שכנגד א"א ואו"א יחרב העולם והנה כשמששים האדם שק על מתניו גורם תשות כח באותם ת' שערות שהם כמנין ש"ק וגם הם דומים לש"ק כי הש"ק מן שערות הוא נעשה ואז גורם שאות' השערות העליונות יתלבנו כתלג חיזור ואז אותם ח' חיוורתי שהם בתוכם הנק' ארבע מאות שקל כסף שהם בחי' הלבנונית והמקום החלק שבין נקבי השק יאירו דרך נקבי הש"ק.

ויחזור השק לבן ככסף וחוזרים להיות בחי' כתנות בד קדש ילבש כי ב"ד בא"ת ב"ש הוא השק והם ב' אותיות של קדש וזהו ב"ד ק"דש ואות ד' יתירה שבמלת קדש הם סוד הד' יודין עצמם הנז"ל אשר הם בגי' ש"ק כנז"ל וכבר נתבאר כי החיוורתי הם נייר לבן החלק ועליו הנימין דשערי שהם דמות כתיבת האותיות שחורות. גם ש"ק בגי' ת' והוא נוטריקון תורה ומכפר ומבטל תחרות גם ש"ק ר"ת קנאה שנאה כי אילו מתבטלים ע"י הש"ק מה"ר גדליה זלה"ה.

עוד כוונת השק והאפר ביחד הנה ש"ק בגי' ת' כנגד ארבעה יודין שיש בהוי"ה דע"ב דיודין כל י' כלולה מעשר והם ת' שהם ק"ש ועם ד' אותיות הוי"ה הם קד"ש גם ש"ק בא"ת ב"ש הוא ב"ד והם בגי' ו' ועם קדש סך הכל בגי' קדוש גם ש' של ש"ק הם ג' יודין דהוי"ה דס"ג וק' של ש"ק כנגד י' אחת דהוי"ה דמ"ה וזהו אשר תכוין בלבישת הש"ק כי הנה האדם כשחטא גרם למנוע אותם ת' קוצין דשערי דתליין בגלגלתא דעתיקא קדישא מלהאיר אל הקדושה והאירו אל הקליפה הנקרא ש"ק בסוד ת' כוחות של עשו שנאמר עליהם וארבע מאות איש עמו ועתה שחוזר בתשובה לובש הש"ק הזה כנגד מה שגרם ועתה יחזרו להאיר הארת הקוצין קדישין הנז' למקומי ומאירים מן הוי"ה דע"ב לס"ג ומן

ס״ג למי״ה ומן מי״ה לב״ן, והנה אפר הם בא״ת ב״ש תו״ג ועם המלה עצמה הם ת״י כמנין קדוש וגם זה הוא כנגד הויה דע״ב דיודין כזה יוד ה״י וי״ו ה״י כי הארבעה יודין שבה הם בגי׳ ת׳ כנז״ל וזו היא תמורת א של אפר שהיא ת׳ ותמורת פ״ר הם וי״ג ועם הכולל הם וי״ד סך הכל בגי׳ קדוש ולכן המתענה ולובש הש״ק והאפר כשסועד אחר צאתו מן התענית נקרא קדוש.

שער רוח הקודש ד״ד ע״ד

וְיִשָּׁם אֶבֶן תַּחַת מְרָאשׁוֹתָיו הוּא סִיגוֹף גָּדוֹל וּמוֹעִיל אֶל הַהִשְׁגָּה.

ונבאר מה שיועיל אל השגה הנה ידעת התענית בלבישת שק על בשרו ובפרט אם יתענה מ׳ יום רצופים בלבישת שק וכל הלילות יישן בשק על בשרו וישם אבן תחת מראשותיו הוא סיגוף גדול ומועיל אל ההשגה.

שער רוח הקודש ד״ו ע״ב

א״ש ראיתי גם לכתוב אחר הנ״ז כונת התענית והשק והאפר המועילים לאדם לזכך נפשו כי גם בעשיית הנ״ז יוכל האדם לתקן מעשיו ואח״כ יוכל להשיג השגה אשר ירצה.

וגם ד״ו ע״ג – גם טוב הוא למי שמתענה ולובש ש״ק שישכב בלילה על הארץ וישם אבן תחת מראשותיו ויכוין בשם ההוי״ה שהיא בגי׳ אבן כזה יוד הה ואו הה.

מבוא שערים פרק ט׳ דף כ״ו ע״ב

ונודע כי בהמשך הד׳ אורחין חוורין לבדם אחורי רישא עד רישא דזעיר אנפין גם נמשכין עמהם הד׳ נימין דשערי כי ה״ג נימין דשערי נחלקים ג״כ ע״ד התחלקות ה״ג חוורתי ונמצא שאחורי רישא נמשכין ד׳ נימין דשערי וד׳ חוורתי והם התי עלמין הנז׳ בגי׳ ש״ק דשק״ל כי הש״ק הוא שערות הנארגים ובתוכם נקבים שהם הלבנינות והחוורתי ולכן נרמז במילת ש״ק וז״ס וישם שק במתניו והבן זה ...

שער הגלגולים עם פי' בני אהרון הקדמה ל"ח ד' שכ"ח

בענין השגתי שאל את נשמתי ואמרה לו שאתענה מ' יום רצופים בשק ואפר ואח"כ אתענה בה"ב תמיד עד תשלום שתי שנים ומחצה ואז אשיג השגה גמורה כמוהו בלתי שום תערובת דסטרא אחרא כמו שאירע לאחרים.

יום אחד חזר לשאול והשיבו לו שאתנהג חודש א' שלם בשק ואפר ותענית ושתנהג בשפלות ושלא אתלוצץ בשום אדם וא"ל כי כל עיקר השגתי תלויה בשתי עניינים אלו הנז' בפרטות שהם השפלות ושלא להתלוצץ.

יום אחד חזר לשאול והשיבו לו כי להשיג השגה אמיתית כמוהו ממש לא היה אפשר עד מלאת לי שתי שנים ומחצה. אמנם אם בתוך הזמן הנז' אתנהג בתשובה ובפרט שאתענה מ' יום רצופים בשק ואישן כל אלו הלילות בשק שאז יבוא לי התעוררות רוח הקדש משלשה לשלשה חדשים בפתע פתאום... יום אחד חזר לשאול והשיבו לו שאתענה מ' יום רצופים בשק ואפר ובכי ובפרט שאשכב כל אלו המ' יום בלילה על הקרקע לבוש שק גם אשים אבן תחת ראשי ואכוון בשם הוי"ה העולה בגי' אב"ן כזה **יוד הה ואו הה** ואח"כ אתענה בה"ב בכל אלו ההנהגות הנז' עד תשלום שתי שנים ומחצה ושתנהג בכל הזמן הזה בענוה ושפלות גדול עד תכלית האחרון ושאזהר ג"כ עד תכלית מן הכעס ומן ההקפדות.

צבע השק

מצינו שתי דעות בענין צבע השק, הא' בספר "אמת ליעקב" לרב ניניו זלה"ה שכתב בדף צ"ו ע"ג במערכת שי"ן לגבי תיקון השק וז"ל בסופו: אמר המגיה מכאן אני דן דצריך שיהיה השק משערות לבנות ולא שחורות כיון שהוא רומז לשערות דא"א ונודע דשערות דא"א הם כתלג חוור כן נלע"ד. ואילו הבן איש חי בספרו רב פעלים חלק סוד ישרים כתב לרב שמעון אגסי זלה"ה וז"ל: ומה שכתבת שדאית להרב **אמת ליעקב** ז"ל במע' השין מבו"ש אות ד' שדן הרב המחבר מדעתו שצריך להיות השק משערות לבנות, וכתבת שמדברי רבנו ז"ל בשער רוה"ק דף ח' לא משמע הכי, יפה כונתה, דהכי מפורש שם בדף ח' ע"ב בד"ה עוד כשחוטא האדם גורם למנוע אותם ת' קוצי וכו' מלהאיר אל הקדושה והאירו אל הקליפה הנקראת שק וכו' עיי"ש. וכונתו כאשר ח"ו מאירים לקלי' נקראים שחורות ועיי' התשובה שאז יאירו למקומם וכו' נקראים לבנים, ועיין בבקשה שסידר רבינו הרש"ש בתיקון השק והאפר, והביאה בספר אמת ליעקב דף קי"ו. ועיין מ"ש שם, והשי"ת יאיר עיננו בתורתו אכי"ר. עכ"ל. ומכאן משמע שהבין שצריך דוקא שק שחור ולא כמו האמת ליעקב. ובררנו סברת כמה מחכמי הדור, ולדאבון ליבנו הסתלקו מאיתנו בעת הובאת הספר לדפוס שני אראלי מרום זקן המקובלים המקובל האלהי מר"ן רבי יצחק כדורי זצוק"ל וסברתו היתה שצריך דוקא לבן, וגם נלקח מאיתנו המקובל האלהי הרב רבי שמואל דרזי זצוק"ל שסבר ששחור עדיף כסברת הבן איש חי. ושאלנו גם את הראשון לציון הרב המקובל מר"ן הרב מרדכי אליהו שליט"א ואמר שראה מקובלים שהקפידו דוקא שק לבן וכאלה שהקפידו דוקא צבע שחור ואין נפקא מינה ונלע"ד שכיון שלא מצינו חילוק במר"ן האר"י ז"ל לגבי הצבע אלא כתב בפשיטות שילבש שק נראה שאין נפקא מינה לצבע השק, וכל צבע יועיל העיקר שישים השק.

תיקון השק

מצינו תיקון חשוב מאד שנמסר לנו ע"י רבנו האר"י הקדוש והוא תיקון השק והאפר, זמנו הוא בחצות לילה לפני תיקון רחל ולאה. וז"ל הספר בניהו בן יהוידע חלק זכוך הנפש דף ג' ע"ב: וזה קיצור לשון שער הכונות דף נ"ח ע"ב באורך בענין קומו מן המטה בחצות לילה אחר שיטהר וינקה גופו וירחץ פניו וידיו וילבש מלבשו ויסדר ברכות השחר ע"ס, תלך ותשב אצל הפתח סמוך למזוזה שה"ס השכינה ותסיר המנעלים ותשב יחף ותעטוף ראשך כאבל ותרבה בבכיה כפי כחך ותקח אפר מקלה ותשים על מצחך במקום הנחת תפילין {ומה טוב שתשים שק על מתניך כמו שנסדר להלן תפלת השק ואפר ודמעה} גם תכוף ראשך ותחבק פניך בקרקע ממש ותכוין בזה על שריפת התורה שנעשית אפר וכו' ע"ש סדר התיקון והמזמורים כאשר נסדר לפניך בכל פרטי כונותיהם באורך: וזה לשון מוה"ר הרש"ש זיע"א בסידורו אחר סדר כל ברכות השחר עד ואני אברכם כתב וז"ל, אח"ך לפי שכבר נגמרו המוחין ליכנס בלאה ונגמרת היא להתפשט בכל אורך ז"א וכלתה נקודה עצמית דרחל לרדת לבריאה וליכנס בין הקלי' ללקט ולהוציא משם אותם הנשמות והניצוצות שנפלו בעונותינו בקלי' והיא בוכה וצועקת בקול מר על גירושיה וגלותה ועל חורבן בית מקדש ועל נפילתה ופרידתה מדודה ז"א מעולם האצילות והיא מבחוץ בוכה וצועקת אל דודה לאמר אל דומי לו ואל יחרש אל ואל ישקוט לקול צעקתה יעלנה מבור שאון אל מקומה הראשון אצלו בעולם האצ"י היא מבחוץ וז"א מבפנים צועק ושואג על בת זוגו שנטרדה ונפלה לבריאה עונותינו ועונות אבותינו גרמו לכל זה כי כביכול נתן רשות לקלי' לינק כמ"ש בע"ח כי בלילה קל כרוזא נפיק בקול רם ליתן להם רשות אל הדינים לינק ובאים ומתגברים ונפקין תרין צפרין שהם מו' דנוק' דז"א דאצ"י דקלי' ועולים ויונקים מבי' דדי בהמה דנוק' קדישא דז"א דאצ"י, ואחר שיונקים כל צורכם מתגבר כוחם ורוצים לעלות עוד ולינק מכל אורך זו"ן דאצ"י ואז ברחמיו יתברך

משתמטי רגליהו בנוקבא דתהומא רבא ונלכדים באותו המקום ואינם עולים יותר: לפיכך צריך האדם להצטער ולבכות להשתתף בצער דקבה"ו ובפרט מי שהוא משורש קין כי ידו במעל יותר משאר כל אדם וכה יעשה ישב על הארץ אצל המזוזה שבפתח הרומזת לשכינה ורגליו יחפים ממנעל ויעטוף ראשו וישים אפר מקלה על מצחו במקום הנחת תפילין ויכוין בזה על גלות התורה שנשרפה ונמסרו סודותיה ורזיה ביד החיצונים ויחבק פניו בקרקע ממש וירבה בבכיה כפי כוחו על שגרם לרחל ירידה זו בעונותינו ויבכה תחילה על חרבן הבית באומרו על נהרות בבל וכו', ואח"כ על הריגת הצדיקים באומרו מזמור לאסף וכו' ותחילה יאמר וידוי כפי יכולתו בשברון לב ומה נאמר לפניך וכו': ואח"כ תקון רחל ולאה אצל מזוזת הבית יחף ומעוטף כאבל ואפר מקלה על ראשו כל אחד כפי כוחו וכל המרבה תע"ב עכ"ל.

תקון השק האפר והדמעה.

רבונו של עולם האל אב הרחמן מלך מוחל וסולח וימינו פשוטה לקבל שבים, בושים אנהנו מחטאתנו ונכלמים מעונותינו ונחפרים מאשמותינו כי רבו-עונותינו למעלה ראש ואשמותינו גדלו מעל השמים, חטאנו, עוינו, פשענו, מיום היותינו על האדמה עד היום הזה. ועתה נרבה רוחי לשוב אליך באמת ובתמים בכל לבבי ובכל נפשי ואתנה על מתני לבושי שק של שערות ובטובך הגדול קבלני ורצה תשובתי ולבישת שקי להתיש כח ארבע מאות דעשו ד' מאות שערות דס"מ, אשר הגברתים בחטאתי ועונותי ופשעי ותמנע מהקלי' אור יניקתם מהקוצין והנימין והחוורת קדישין, ובכן יבולעו הקלי' "קש" "ותבן" בכה סגולת לבישת השק, ויתוקן

אשר הלבשתי שמים קדרות ושק שמתי כסותם, והוספתי
מכאובים יותר על מה שהיה להם, והמלכתי את השק העבד
הכוש, שועתינו קבל ושמע צעקתינו יודע תעלומות. ויתלבנו
השערות קדישין ההם כתלג היוור ויחזרו למקומם להאיר
בקדושה, ותתפשט הארתם בכל העולמות הקדושים:

מן הוי”ה דע”ב

יוד הי ויו הי

לס”ג

יוד הי ואו הי

ומס”ג למ”ה

יוד הא ואו הא

וממ”ה לב”ן

יוד הה וו הה

ויאירו דרך נקבי הש"ק הד' מאות שקל כסף דהוורתא דא"א,
 וישוב מש"ק שערות לכתנות בד קודש.
 ובבכ סגולת שק ואפר העולים כמספר ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, קס"א,
 קמ"ג, קנ"א:

מ"ה

ס"ג

ע"ב

יוד הי ויו הי | יוד הי ואו הי | יוד הא ואו הא

ב"ן

יוד הה וו הה

קמ"ג

קס"א

אלף הא יוד הא

אלף הי יוד הי

קנ"א

אלף הה יוד הה

עתה יתיחדו הוי"ה דע"ב באהי"ה דיודין, והוי"ה דס"ג באהי"ה
 דיודין, והוי"ה דמ"ה באהי"ה דאלפין, והוי"ה דב"ן באהי"ה דההין.

ביחודא שלים והיו כסא שלם אשר בהם יתפשט שפע האין סוף
ברוך הוא.

ע”ב קס”א

יאלדף ההיי וייווד ההיי

ס”ג קס”א

יאלדף ההיי ויאוווד ההיי

מ”ה קמ”ג

יאלדף ההאא ויאוווד ההאא

ב”ן קנ”א

יאלדף הההה ויווד הההה

וע”י הש”ק ואפ”ר העולים כמספר שמי”ם ואר”ץ יתוקן את
אשר הפרדתי בעונותי בת”ת ומלכות וישובו ויתיחדו ביחודא
שלם. ובשומי האפר במצחי יתעורר ה”ג מנצפ”ך שביסוד דנוק’
קדישא דז”א העולים כמספר פ”ר וא’ המתקן (הממתקים יר”א ע’
123) אחר שנשרפו ונעשו אפר,

ויעלו למ"ן ויתיחדו ויזדווגו זו"ן ביחודא שלים

יאהדונהי

ויעלו עוד הה"ג ההם אל מקום המוח דז"א אשר שמה נקודת ציון
דאימא וגם היא תתעורר במ"ן להתיחד עם החכמה ויתיחדו
ויזדווגו או"א ביחודא שלים

איהיהיה

ואל דמעתה אל תחרש לעורר בם העיינין עילאין הנצח וההוד
שבחכמה אשר שמה מקום הדינין כמספר דמ"ה עם הכולל
העולה ק"ך צירופי אלהים:

א' אלהים	ב' אליהם	ה' אלימה	ו' אלמיה	ג' אלמהי	ד' אלהמי
ז' אהלים	ח' אהילים	י' אהימל	יב' אהמיל	ט' אהמלי	י' אהלמי
יג' אילהם	יד' איהלם	יז' איהמל	יח' אימהל	טו' אימלה	טז' אילמה
יט' אמלהי	כ' אמהלי	כג' אמהיל	כד' אמיהל	כא' אמילה	כב' אמליה

כה'	כו'	כט'	ל'	כז'	כח'
לאהים	לאיהם	לאימה	לאמיה	לאמהי	לאהמי
לא'	לבי	להי	לוי	לגי	לדי
להאים	להיאם	להימא	להמיא	להמאי	להאמי
לז'	לחי	מא'	מבי	לטי	מ'
ליאהם	ליהאם	ליהמא	לימהא	לימאה	ליאמה
מג'	מד'	מו'	מחי	מה'	מו'
למאהי	למהאי	למהיא	למיהא	למיאה	למאיה
מט'	נ'	נג'	נד'	נא'	נב'
האילים	האילם	האימל	האמיל	האמלי	האלמי
נה'	נו'	נטי	סי	נז'	נח'
הלאים	הליאם	הלימא	הלמיא	הלמאי	הלאמי
סא'	סבי	סה'	סוי	סג'	סד'
היאלם	הילאם	הילמא	הימלא	הימאל	היאמל
סז'	סח'	עא'	עבי	סט'	עי'
המאלי	המלאי	המליא	המילא	המיאל	המאיל
עג'	עדי	עז'	עחי	עה'	עוי
יאלהם	יאהלם	יאהמל	יאההל	יאמלה	יאלמה
עט'	פ'	פג'	פד'	פא'	פב'
ילאהם	ילהאם	ילהמא	ילמהא	ילמאה	ילאמה
פה'	פוי	פטי	צי	פז'	פח'
יהאלם	יהלאם	יהלמא	יהמלא	יהמאל	יהאמל
צא'	צבי	צה'	צוי	צג'	צד'
ימאלה	ימלאה	ימלהא	ימהלא	ימהאל	ימאהל
צז'	צחי	קא'	קבי	צט'	קי'
מאלהי	מאהלי	מאהיל	מאיהל	מאילה	מאליה

קו'	קה'	קח'	קז'	קד'	קג'
מלאיה	מליאה	מליהא	מלהיא	מלהאי	מלאהי
קיב'	קיא'	קיד'	קיג'	קי'	קט'
מהאיל	מהיאל	מהילא	מהליא	מהלאי	מהאלי
קיח'	קיו'	קכ'	קיט'	קטז'	קטו'
מיהאל	מיהאל	מיהלא	מילהא	מילאה	מיהאל

ובכח סגולת דמעותי יצאו הדינים לחוץ וימשך מילוי דס"ג –

ו ד י א ו י

מאימא לתוך ז"א ויתמתקו הדינים והק"ך צירופי אלהים ויתוקן מה שפגמתי במדות העליונות וכל שרשי נר"ן (היר"א כתב שרשי רוחי ונשמתי בלבד ח' א' ע' 125) ואשר סתמתי הצינורות עד כי אין מימי ההשפעה נוזלים בהם, עתה בהתעוררות מים בוכים הנוזלים מעיני יתעוררו המים העליונים וירדו זרם ושטף מים רבים וירחצו כל אותם הכתמים והפגמים שפגמתי בכל בחינה ובחינה ויומתו כל רוחות (היר"א כתב כוחות) הטומאה והמקטרגים מעלי כדבר שנאמר: "סורו ממני כל פועלי און כי שמע יהוה קול בכיי". יהיו לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך יהוה צורי וגואלי. לאחר מכן יאמר הוידוי ותיקון רחל ולאה.